

Posudek vedoucího na diplomovou práci

Název práce: Teologie eucharistie v raném křesťanství u Alikina, Cardóa a McGowana

Autor práce: Bc. Vladimír Václav Karbusický

Vedoucí práce: Dalibor Jiří Vik

V Praze, dne 1. 9. 2024

Diplomová práce Bc. Vladimíra Václava Karbusického má název *Teologie eucharistie v raném křesťanství u Alikina, Cardóa a McGowana*, který zároveň výstižně shrnuje i hlavní cíl práce, jímž je srovnání přístupů k teologii eucharistie v raném křesťanství třech různých současných autorů, kteří se tímto tématem zabývají. Přínos komparace autor spatřuje jednak v obohacení současného pohledu na svátost eucharistie vůbec, a to s určitým předpokladem, že lepší pochopení této svátosti v raném křesťanství by mohlo vést i květší otevřenosti perspektiv ekumenického dialogu, jednak v potenciálním obohacení vnímání této svátosti v rámci liturgické praxe Církve československé husitské, jíž je autor duchovním. Práce splňuje formální kritéria požadovaná u daného typu kvalifikační práce, obsahuje požadované náležitosti, a navíc též dvě přílohy v podobě popisných diagramů nejstarších dějin a průběhu raně křesťanského shromáždění s ohledem na společné stolování.

Práce je strukturována logicky a srozumitelně. V úvodu autor pojednává svá metodologická východiska, zdůvodňuje volbu jednotlivých autorů ke komparaci a provádí stručné představení jejich profesně badatelských profilů, což vnímám jako čtenářsky užitečné. Výběr badatelů z různých konfesních tradic (katolická, anglikánská, evangelická) je správné a žádoucí, autor však zároveň též deklaruje, že analýzu jejich výstupů naváže právě na jejich věroučné zázemí a ukáže tak v jejich dílech určitou podmíněnost – zdá se mi ovšem, že tato ambice zůstala spíše jen na papíře a zmíněnou analýzu důkladně provedenu nikde nenalézám. Nelze příliš souhlasit ani s názorem, že rozmanitost výběru zaručuje „geografický původ“ autorů (s. 9) – to by bylo v uvedeném případě přece jen trochu málo.

V první kapitole Karbusický velmi stručně uvádí čtenáře do problematiky biblického zdůvodnění instituce eucharistie. Ve druhé, analytické kapitole se rozhodl pojednat přístupy výše uvedených autorů, přičemž postupuje podle jednotlivých momentů struktury Večeře Páně podle tradice ČČSH (ustanovení, obětování, zpřítomnění), doplněné o eschatologický rozměr svátosti. Tento postup hodnotím jako výhodný, protože si tím Karbusický otvírá dveře pro komparaci a syntézu ve 3. kapitole. Lze zkonstatovat, že analytická část vykazuje určité nedostatky. Za největší považuji celkem povrchní zjištění, že „Alikin se soustředí na lingvistickou analýzu kanonických textů, Cardó pracuje s širší teologickou tradicí a McGowan zahrnuje i apokryfní prameny,“ které autor v různých variacích opakuje na cca sedmi místech hlavní stati. Částečně postrádám také větší kritický odstup od jednotlivých badatelů, který by mohl spočívat např. v ověření jejich hypotéz či vývodů na konkrétních jimi citovaných pramenech, jež autor přebírá pouze z děl analyzovaných badatelů (Didaché, Ireneus, Epifanius ad.). Některé závěry jsou dle mého názoru „balastní“ – buď budí dojem, že do dané pasáže obsahově nepatří, nebo vykazují spíše exhortativně kazatelský ráz (např. s. 27, závěr kapitoly, nebo s. 32, závěr kapitoly ad.). Kolísá také přepis řeckých slov (alfabeta, latinka, přepis podle anglické výslovnosti apod.). Ze stylistického a jazykového hlediska v práci rovněž shledávám řadu nedostatků, překlepů a anakolutů, způsobených pravděpodobně vypisováním cizojazyčné literatury či nedostatečnou myšlenkovou projasněností. I přes tyto nedostatky nicméně Karbusický dochází k několika závěrům, které

bychom mohli považovat za badatelské výtěžky: jednak se ukazuje, že rané křesťanství nebylo ve vnímání eucharistie jednotné a existovala celá plejáda různých přístupů, avšak „proměňující“ funkce byla patrně v určitém smyslu implicitně přítomna vždy, stejně jako eschatologický rozměr svátosti.

Z výše uvedených důvodů lze práci dle mého názoru přijmout k obhajobě, **navrhuji ji hodnotit známkou 2-3** podle průběhu obhajoby. Při obhajobě by autor mohl zodpovědět otázku, jakým způsobem by jím analyzovaní autoři mohli pozitivně ovlivnit liturgii a spiritualitu svátostí CČSH.